

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Paralepsis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Palindromia.

Relatio, qua plura verba verbis pluribus vna serie, eodemq; ue ordine referuntur. Vide Cic. 3. de Orat. lect. 205. tale illud vulgatum.

Pastor, arator, equos, panni, colui, superavi: Capras, rursus, hostes; fronda, ligona, manu.

Palinlogia.

Iteratio. Hæc figura repetito eodem verbo, aut nomine, non diuersa vult intelligi, sed idem quod significatur efficere vehementius. Cuiusmodi est hoc: ferrum, ferrum, inquit, & hoc in iudicio dicit ter, eicianturq; proterui: repetitum enim hoc ferrum indignitatem rei, atque audaciam eius, in quem dicitur impensius significat. Nec solum nomen, aut verbum, sed omnis pars orationis iterari ad eundem usum potest: vt cum dicitur, Tu, tu Antoni, Cæsari tuenti, atque omnia permiscere cupienti, causam belli ciuili dedisti.

Palinlogia est, cum verbum, quod in prima sententia est vltimum, in sequente fit primum, vt

Pierides vos hæc fatietis maxima Gallo, Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horis.

Et, Aditis se sociam, simidisque superuenit Aegle,

Aegle Naia dum pulcherrima,

Et, Dei phobum vidi lacerum crudeliter ora,

Ora, manuque ambas,

Et, Concurrunt Tyrrhona acies, atque omnibus roni,

Vni, oñi que viro, rati que frequentibus in-

flant.

Latine dicitur iteratio.

Paradiastole.

qua dissimilia discernuntur: vt, cum te pro astuto sapientem appelles, pro confidente fortem, pro illiberali diligentem.

Paradiastole, hoc schema plures aut duas res, quæ videntur vnam vim habere, distingit: & quantum distent, docet, suam cuiq; propriam sententiam subiungendo. Hyperidis, Nam cum caterorum opinionem fallere conaris, tu tere frustra atis: non enim probas te pro astuto sapientem intelligi: pro confidente fortem: pro illiberali diligentem rei familiaris: pro maleuolo seuerum: nullum est enim vitium, quo virtutis laude gloriari possis.

Hoc idem schema solet illustrius fieri, cum ratio proposito subiungitur. Id est, huiusmodi, quæ propter nolo te sapius parcu appellare,

cum sis auarus. Nam, qui pareus est, vitur eo quod satis est: tu contra, propter auaritiam, quo plus habes, magis egges. Ita non tam diligentia fructus, quam inopia miseria te consequitur.

Paradiastole est, cum similes res discernuntur contrarijs redditis, vt

Triste lupus stabulis, maturis frugibus im-

boribus venti, nobis Amaryllidæ ira.

Et, Dulce satis humor, depulsis arbutus hoc;

Lenta salix fæto pacori: mihi solus Amyntas.

Latine dicitur discriminatio.

Paradigma.

Paradigmatis quidem triformis est ratio. Nam exemplum, aut personas tantum exhibet sine sermone, aut sermonem sine personis, aut simul vtrumque. Personam sine sermone, vt Cic. in Milon.

Neque enim potuisset, aut Hala ille Scruilius, aut P. Nafica, aut L. Opimius, aut C. Marius, aut me consule senatus non nefarius haberi, si sceleratos ciues interimere nefas esset.

Sermonem sine persona. Catonis est dictum, pedibus compensare pecuniam.

Sermonem pariter, & personam, Cic. pro Roscio, Estne hoc illi dicto, atque facto Fimbriano simillimum? Rursum parabola & ipsa tripartita est, per icona, homæon, epagogen.

Paradoxon.

Sive hypomone, sustentatio, vel inopinatum. Idem p. 29.

Hoc schema suspendit sensum: deinde subicit aliquid contra expectationem auditoris, siue magnum, siue minus: & ided sustentatio, vel inopinatum dicitur. Cicero pro Ligario.

Hinc profectus, non ad Cæsarem, ne iratus: non ad domum, ne iners: non aliquam in regionem, ne condemnare causam illam, quæ secutus esset, videretur, &c.

Paralepsis.

Præteritio. Frequens est huius figura vsus, vbi quasi prætermittentes quædam nihilominus dicimus, sicut pro Milone tota illa questio inducta est, qua docet & Republ. fuisse occidi Clodium.

quod si non possem, inquit, diluere crimen, vt dilui, tamen gloriose hæc prædicare Miloni liceret.

Rr

Arera

Rur. Losp. p. 2.

Isid. Rof. p. 33.

Idem p. 25.

Idem p. 29.

Aquil. p. 14.

domus interior gemitu, misereque tumul-
tu
Miseretur.

Cic. pro Roscio, Nemo erat, qui non ardere illa omnia mallet, quam videre in Sext. Rosc. bonis dominantem, &c.

Apud eundem in Verrem, Clamor interea fit tota domo, pugna inter feruos Rubrij, atque hospitis, &c. [Alio loco,] Cadere ianuam faxis, instare ferro, ligna, & sarmenta circumdant, & glomine, &c.

Periphrasis.

Circuitus loquendi, vel necessitatis, vel or-
natus causa adhibitus.

Permissio in Epitropo.

Perissologia.

Redundantia verborum, Seruius, vt,

— faciem mutatus, & ora.

Pleon.

Scholias. *Aristid.* $\eta\lambda\upsilon\tau\eta\upsilon$, implexatum inter se sententiarum
textura, vt inter formosos sapiens, inter sapi-
entes formosus. *Scholias* Aristidis.

Ekona/mus.

Aquil. p. 23. Magis necessarius huius figuræ usus in eo
est, vt verba quidem adijciamus, non tam e-
nuntianda rei necessaria, quam vt ex his mag-
nifico, vel dignitas, vel moralis aliqua com-
mentatio, aut denique species motura iudi-
cem circumponatur. Alioquin si nihil eorum
additio verbi efficiet, vitiosa erit. Itaque si
dicas, M. Cato ille: quamuis sufficiat nomen
tantummodo posuisse; vt dearis tamen plus si-
gnificasse addito (ille.)

Item hoc, quæ malum est ita voluntaria
seruitus? plus quiddam habuit ex eo, quod
(malum) interpositum est.

Plethynicon.

Longinos. Longinus inter grauitatis figuras nominat
 $\pi\lambda\eta\theta\upsilon\tau\eta\mu\kappa$, vbi usurpatur numerus pluralis
pro singulari.

Ploce.

Copulatio. Ea figura elocutionis, in qua i-
dem verbum, aut nomen bis continuo positum
et rursus significat: vt est illud, Sed tamen ad il-
lum diem Memmius erat Memmius. Ita enim
hoc bis positum est, vt superius quidem no-
men tantum significet hominis, posterius ve-
lit intelligi eundem qui semper fuerit, ac sui
similem.

Iul. Rossp. Ploce, cum idem verbum sententiæ ad
consummationem superioris retorquetur,
vt,

— Vos & quibus integer aui
Sanguis, aui, solidaque suo stant robore ve-
tes:

Vos agitate fugam:

quale forsitan & illud accipi potest.

Panetiam *Arcadia* *moerum* *is* *curios* *corlet*,

Panetiam *Arcadia* *dicat* *se* *iudare* *victoriam*,

Latine dicitur implicatio, vel retractio.

Polyptoton.

Hoc schema solet complures sententias a-
lio, atque alio modo, vt pronuntientur, effere.
Clocharis.

Nam vehementer admiror, Lacedæmonij,
si præter hunc quempian existimatis esse,
cui ob has causas iure succedere debeatis. Hic
est enim, qui nobis imploratam spem victo-
riæ est pollicitus. Hunc vos non solum in cõ-
silio dando ceteris præposuistis, sed etiam in
conficiendo negotio principem præfecistis.
Hunc omnium vestrum fortunas vniuersi cõ-
misistis. Ab hoc igitur vno pristina pollici-
tationis, rerumque gestarum orationem re-
poscere debetis.

Item Charisij, Pater hic tuus nunc denique
est, vt egestatem tuam debere alere videatur?
Patrem nunc appellas, quem prius egentem
auxilio tuo, vt alienum deseruisti? Patris tu fi-
lios ad potendas opes, cuius ad senatorem
violandam crudelissimus hostis fuisti? Nimi-
rum nullo cõsilio filios procreamus; nam ma-
iorem partem ex illis doloris, & contumelia
capimus.

Polyptoton, ex pluribus casibus. Hanc figu-
ram ex eo nominarunt, quod cum sapius ini-
tio ab eadem parte orationis stat, illa ipsa pars
declinationibus casuum, aut generibus, aut
numeris immutatur.

Casuum declinationibus hoc modo:

Senatus est summi imperij cõsiliium: sena-
tui teip. cura mandatur: ad senatum in dubijs
periculosisque rebus omnis ciuitas respicit.

Generibus autem hoc modo:

Pulchra autem hæc fama contingit ciuitati,
si optime meritum ciuem damnauerim us: pul-
chrum erat exteræ nationes existimare: in se-
stiores nos esse bonis, quam malis. Pulchrè
communibus vtilitatibus consulemus, si quos
oppressos; & hostes cupiere, nos circumuen-
rimus.

Numeris autem, sic:

Grata semper singulis fuerunt, quæ com-
mo-